

Υπηρεσία Τύπου και
Πληροφόρησης

Δικαστήριο της Ευρωπαϊκής Ένωσης
ΑΝΑΚΟΙΝΩΘΕΝ ΤΥΠΟΥ αριθ. 40/13
Λουξεμβούργο, 11 Απριλίου 2013

Απόφαση στην υπόθεση C-645/11
Land Berlin κατά Ellen Mirjam Sapir και λοιποί

Ο κανονισμός περί διεθνούς δικαιοδοσίας έχει εφαρμογή στην αγωγή δημόσιου οργανισμού ο οποίος, έχοντας πωλήσει ένα ακίνητο το οποίο είχε προηγουμένως απαλλοτριωθεί από ένα ολοκληρωτικό καθεστώς, κατέβαλε εκ παραδρομής στους έλκοντες δικαιώματα ποσό μεγαλύτερο του οφειλομένου και ζητεί τη μερική επιστροφή του

Ο κανονισμός αυτός δεν έχει ωστόσο, εν προκειμένω, εφαρμογή στους εναγομένους οι οποίοι κατοικούν εκτός της Ευρωπαϊκής Ένωσης, έστω και αν έχουν εναχθεί με κοινή αγωγή μαζί με εναγομένους που κατοικούν εντός κράτους μέλους

Ο Julius Busse ήταν ιδιοκτήτης οικοπέδου κειμένου στο έδαφος που προηγουμένως ανήκε στο Ανατολικό Βερολίνο. Διωχθείς από το εθνικοσοσιαλιστικό καθεστώς, αναγκάστηκε το 1938 να μεταβιβάσει το οικόπεδό του σε τρίτον. Ακολούθως, το οικόπεδο αυτό απαλλοτριώθηκε από τη Λαϊκή Δημοκρατία της Γερμανίας και συμπεριελήφθη, μαζί με άλλα οικόπεδα ανήκοντα στο κράτος αυτό, σε διαδικασία αναδασμού. Η συνολική έκταση που προέκυψε με τον τρόπο αυτό, μετά τη γερμανική επανένωση, περιήλθε εν μέρει στην κυριότητα του Land Berlin και εν μέρει στην κυριότητα της Ομοσπονδιακής Δημοκρατίας της Γερμανίας. Το 1990, πλείονες έλκοντες δικαίωμα από τον J. Busse –ορισμένοι κατοικούντες στο Ισραήλ (E. M. Sapir και άλλοι), άλλοι στο Ηνωμένο Βασίλειο και άλλοι στην Ισπανία– ζήτησαν την αναμεταβίβαση του τμήματος της συνολικής αυτής εκτάσεως που ανήκε προηγουμένως σε αυτόν.

Ωστόσο, το 1997, το Land Berlin και η Ομοσπονδιακή Δημοκρατία της Γερμανίας επώλησαν, στο σύνολό της, την ως άνω έκταση, οπότε η αναμεταβίβαση κατέστη αδύνατη και οι έλκοντες δικαίωμα μπόρεσαν να λάβουν μόνο το αντίστοιχο ποσοστό του προϊόντος της πωλήσεως. Κατά τη διενέργεια της καταβολής του ποσού αυτού, το Land Berlin υπέπεσε σε σφάλμα. Συγκεκριμένα, κατέβαλε εκ παραδρομής το σύνολο του τιμήματος της πωλήσεως στον δικηγόρο ο οποίος εκπροσωπούσε τους έλκοντες δικαίωμα από τον πρώην ιδιοκτήτη και ο οποίος εν συνεχεία κατένειμε στους τελευταίους αυτούς το εν λόγω τίμημα. Το Land Berlin απαιτεί τώρα από τα πρόσωπα αυτά, ενώπιον του Landgericht Berlin (Πρωτοδικείου του Βερολίνου), την επιστροφή του υπερβάλλοντος ποσού, το οποίο προσδιορίζει αριθμητικά σε 2,5 εκατομμύρια ευρώ.

Οι έλκοντες δικαίωμα αντιτάχθηκαν στην επιστροφή αυτή, ισχυριζόμενοι ότι το Landgericht Berlin δεν έχει διεθνή δικαιοδοσία ώστε να μπορέσει να αποφανθεί έναντι εναγομένων που κατοικούν στο Ηνωμένο Βασίλειο, στην Ισπανία και στο Ισραήλ. Υποστήριξαν, επιπλέον, ότι μπορούσαν να απαιτήσουν την καταβολή ποσού μεγαλύτερου από το ποσοστό επί του προϊόντος της πωλήσεως που τους αναλογεί, διότι το προϊόν της πωλήσεως είναι μικρότερο της αγοραίας αξίας του οικοπέδου που ανήκε στον J. Busse. Οι Γερμανοί δικαστές, τόσο πρωτοδίκως όσο και κατ' έφεση, θεώρησαν ότι, βάσει του δικαίου της Ένωσης¹, δεν είχαν διεθνή δικαιοδοσία για να αποφανθούν επί της αγωγής που ασκήθηκε στη Γερμανία κατά των εναγομένων που κατοικούν στο Ηνωμένο Βασίλειο, στην Ισπανία και στο Ισραήλ. Κατά τα δικαιοδοτικά αυτά όργανα, η διαφορά αυτή δεν αφορά αστική υπόθεση κατά την έννοια του κανονισμού περί διεθνούς δικαιοδοσίας², αλλά εμπίπτει στο δημόσιο δίκαιο στο πλαίσιο του οποίου ο εν λόγω κανονισμός δεν έχει εφαρμογή.

¹ Κανονισμός (ΕΚ) 44/2001 του Συμβουλίου, της 22ας Δεκεμβρίου 2000, για τη διεθνή δικαιοδοσία, την αναγνώριση και την εκτέλεση αποφάσεων σε αστικές και εμπορικές υποθέσεις (ΕΕ 2001, L 12, σ. 1).

² Ιδίως, κατά την έννοια του άρθρου 1, παράγραφος 1, του κανονισμού 44/2001.

Ακολούθως, το Bundesgerichtshof (Ομοσπονδιακό Δικαστήριο της Γερμανίας), το οποίο επιλήφθηκε της υποθέσεως κατ' αναίρεση, απευθύνθηκε στο Δικαστήριο.

Το Δικαστήριο, στη σημερινή του απόφαση, διαπιστώνει καταρχάς ότι ο κανονισμός περί της διεθνούς δικαιοδοσίας έχει εφαρμογή στην αγωγή που άσκησε δημόσιος οργανισμός ο οποίος, έχοντας πωλήσει ένα ακίνητο το οποίο είχε προηγουμένως απαλλοτριωθεί από ένα ολοκληρωτικό καθεστώς, κατέβαλε εκ παραδρομής στους έλκοντες δικαιώματα ποσό μεγαλύτερο του οφειλομένου και ζητεί τη μερική επιστροφή του ποσού αυτού.

Συναφώς, το Δικαστήριο τονίζει ότι η αγωγή που ασκήθηκε, λόγω αδικαιολογήτου πλουτισμού, από το Land Berlin είναι αστικής φύσεως και δεν συνδέεται με την άσκηση δημόσιας εξουσίας εκ μέρους του ομόσπονδου αυτού κράτους. Το δικαίωμα προς αποκατάσταση της ζημίας από το οποίο προήλθε η αγωγή που ασκήθηκε κατά των ελκόντων δικαίωμα από τον J. Busse στηρίζεται σε εθνικές διατάξεις που αφορούν την αποζημίωση των θυμάτων του εθνικοσοσιαλιστικού καθεστώτος και οι οποίες επιβάλλουν την ίδια υποχρέωση καταβολής αποζημιώσεως, χωρίς να διακρίνουν αν ο ιδιοκτήτης του επιβαρυσμένου ακινήτου είναι ιδιώτης ή κρατική οντότητα. Επιπλέον, ο εν λόγω ιδιοκτήτης δεν έχει κανένα προνόμιο όσον αφορά την απόφαση περί καθορισμού των περί αποδόσεως δικαιωμάτων του ζημιωθέντος.

Εν συνεχεία, το Δικαστήριο τονίζει ότι, κατά τον κανονισμό, **υφίσταται στενή συνάφεια, μεταξύ των αγωγών που ασκήθηκαν κατά πλειόνων εναγομένων οι οποίοι κατοικούν στο έδαφος άλλων κρατών μελών και οι οποίοι, υπό περιστάσεις όπως οι προεκτεθείσες, προβάλλουν πρόσθετα δικαιώματα αποζημιώσεως επί των οποίων είναι αναγκαίο να υπάρξει ενιαία απόφαση.**

Ωστόσο, ο κανόνας αυτός δεν εφαρμόζεται στους εναγομένους οι οποίοι κατοικούν εκτός του εδάφους της Ευρωπαϊκής Ένωσης, όταν αυτοί ενάγονται στο πλαίσιο αγωγής ασκηθείσας και κατά προσώπων κατοικούντων εντός της Ένωσης.

Συγκεκριμένα, ο κανονισμός περί διεθνούς δικαιοδοσίας προβλέπει ότι, προκειμένου να εναχθεί ένας συνεναγόμενος ενώπιον δικαστηρίου κράτους μέλους λόγω της στενής συνάφειας μεταξύ των αγωγών που ασκήθηκαν κατά πλειόνων εναγομένων, απαιτείται αυτός να κατοικεί στο έδαφος άλλου κράτους μέλους. Περαιτέρω, ο κανονισμός ρυθμίζει ρητά και εξαντλητικά το ζήτημα των διαφορών που αφορούν πρόσωπα που κατοικούν εκτός του εδάφους της Ένωσης, προβλέποντας, μέσω ορισμένων εξαιρέσεων, ότι η δικαιοδοσία διέπεται εντός εκάστου κράτους μέλους από την εθνική νομοθεσία.

ΥΠΟΜΝΗΣΗ: Η διαδικασία εκδόσεως προδικαστικής αποφάσεως παρέχει στα δικαστήρια των κρατών μελών τη δυνατότητα να υποβάλουν στο Δικαστήριο, στο πλαίσιο της ένδικης διαφοράς της οποίας έχουν επιληφθεί, ερώτημα σχετικό με την ερμηνεία του δικαίου της Ένωσης ή με το κύρος πράξεως οργάνου της Ένωσης. Το Δικαστήριο δεν αποφαινεται επί της διαφοράς που εκκρεμεί ενώπιον του εθνικού δικαστηρίου. Στο εθνικό δικαστήριο εναπόκειται να επιλύσει τη διαφορά αυτή, λαμβάνοντας υπόψη την απόφαση του Δικαστηρίου. Η απόφαση αυτή δεσμεύει, ομοίως, άλλα εθνικά δικαστήρια ενώπιον των οποίων ανακύπτει παρόμοιο ζήτημα.

Ανεπίσημο έγγραφο προοριζόμενο για τα μέσα μαζικής ενημερώσεως, το οποίο δεν δεσμεύει το Δικαστήριο.

Το [πλήρες κείμενο](#) της αποφάσεως είναι διαθέσιμο στην ιστοσελίδα CURIA από την ημερομηνία δημοσιεύσεώς της

Επικοινωνία: Estella Cigna-Αγγελίδη ☎ (+352) 4303 2582